NEVŞEHİR İLİ

SOSYO – EKONOMİK YAPI

GENEL DURUM

İlimize ait sosyo-ekonomik göstergeleri incelediğimizde nüfus ve coğrafya olarak küçük ölçekte bir şehir olduğu görülür. Yüzölçümü büyüklüğüne göre 63. nüfus büyüklüğüne göre ise 61. sırada yer almaktadır. İlimiz sosyo – ekonomik gelişmişlik sıralamasında ise DPT Müsteşarlığınca 1995 ve 2003 yılı hesaplamalarına göre her iki yılda da 32. sırada yer almıştır. 2011 yılında ise ilimiz 36. Sıraya gerilemiştir. Son olarak TEPAV tarafından TÜİK'in 2001 yılından bu yana açıklamadığı il bazında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) rakamlarını "gece ışıkları verisi"ni kullanarak hesaplanmış ve Nevşehir 42. Sırada yer almıştır.

Kendi hacmine ve büyüklüğüne göre gelişmişlik düzeyi daha iyi konumdadır. Eğitim seviyesi ve kalitesi bakımından ilk 15 il arasında yer almakta olup 2007 yılında Nevşehir Üniversitesi'nin kurulmasıyla artık aynı zamanda bir üniversite şehri olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. İlimizde kurulan ve eğitim verdiği alanlar itibarıyla çok özel bölümleri ihtiva eden Özel Kapadokya Meslek Yüksek Okulu yüksek öğretimde ilimizin diğer önemli bir eğitim kurumunu oluşturmaktadır.

Aşağıda ise 2015 ile 2016 yılları itibari ile Nevşehir'in sigortalı çalışan sayıları, açılan-kapanan işyerleri sayıları, ihracat rakamları ile karşılıksız çek ve protestolu senet sayı ve tutarlarının karşılaştırmalarına yer verilmiş ve böylelikle İlimiz ekonomisi büyüteç altına alınmaya çalışılmıştır.

NEVŞEHİR'İN 2015 KARNESİ		
	İllerde Yaşam Endeksi: 37.	**Teşvik Bölgesi: 4**
Nüfus (TÜİK - 2015)	**286.767**	**Türkiye'de 61.**
Açılan Şirket Sayısı (TOBB - 2015)	**378**	**35.**
İşyeri Sayısı (SGK - 2015)	**5.946**	**51.**
İstihdam (SGK - 2015)	**40.455**	**58.**
Kadın İstihdamı (SGK - 2015)	**9.274**	**55.**
Kadın İstihdamının Oranı (SGK - 2015)	**%22,9**	**TR ort: %27,6**
İhracat Yapan Firma Sayısı (Ekonomi Bakanlığı - 2015)	**73**	**44.**
İhracat (bin) (TUİK - 2015)	**35.919 $**	**63.**
İthalat (bin) (TUİK - 2015)	**44.500 $**	**51.**
En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu Sayısı (İSO - 2015)	**1**	**54.**
Kurumlar Vergisi Mükellef Sayısı (GİB - 2015)	**2.331**	**39.**
Gelir Vergisi Mükellef Sayısı (GİB - 2015)	**6.926**	**48.**
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı (BDDK - 2015)	**%120**	**TR ort: %123**
Nakdi Krediler (milyon) (TBB-Risk Merkezi - 2015)	**2.729 TL**	**53.**
Batık Kredi Oranı (BDDK - 2015)	**%3,0**	**TR ort:%3,1**
Kişi Başına Ortalama Mevduat (TBB - 2015)	**8.486 TL**	**TR ort:14.890 TL**
Kişi Başına Ortalama Kredi (TBB - 2015)	**8.989 TL**	**TR ort: 17.588 TL**
Ticaret Hacmi (milyon) (Girişimci Bilgi Sistemi - 2014)	**6.056 TL**	**53.**
Karşılıksız Çeklerin Oranı (Tutar) (TBB-Risk Merkezi - 2015)	**%3,4**	**TR ort: %4,0**

SİGORTALI SAYISI

Nevşehir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 2015 ve 2016 yılları ilk sekiz aylık verilerine göre İlimizdeki sigortalı sayıları;

2015 yılı (ilk sekiz ay)

İLK SEKİZ AY ORTALAMA SİGORTALI SAYISI :37.207

AĞUSTOS AYI SİGORTALI SAYISI :39.538

2016 yılı (ilk sekiz ay)

İLK SEKİZ AY ORTALAMA SİGORTALI SAYISI :35.787

AĞUSTOS AYI SİGORTALI SAYISI :36.193

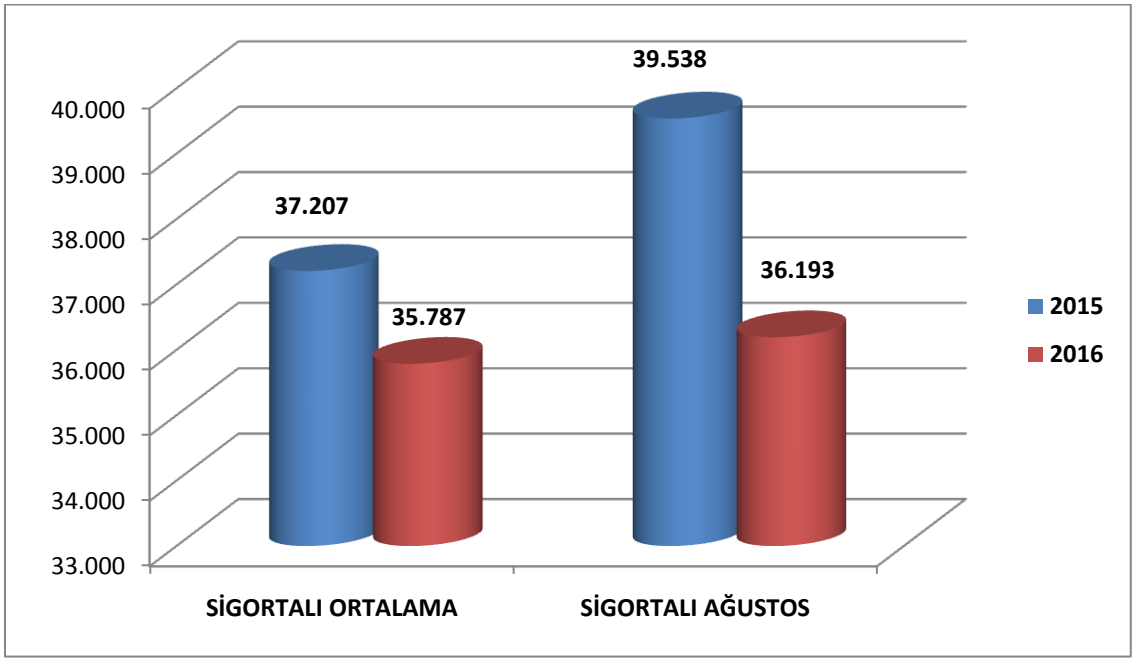

(2015-2016 İLK SEKİZ AYLIK DÖNEM SİGORTALI KARŞILAŞTIRMA)

Bu veriler ışığında; geçen yılın ilk sekiz aylık ortalamalarına göre sigortalı sayısında % 4 oranında düşüş yaşanırken, 2016 yılı Ağustos ayı ile 2015 yılı Ağustos ayı karşılaştırmasında ise bir önceki yıla göre %9 oranında düşüş görülmektedir. Bu da göstermektedir ki; işverenler yılın ikinci döneminde işçi çıkarma yoluna gitmektedirler.

AÇILAN – KAPANAN İŞYERİ SAYILARI

TOBB'nin 2015 yılı ilk sekiz ay ile 2016 yılı ilk sekiz aylık verilerine göre açılan ve kapanan iş yerlerinin karşılaştırmasına göre;

2015 yılı (ilk sekiz ay)

AÇILAN İŞYERİ SAYISI :299

KAPANAN İŞYERİ SAYISI :146

2016 yılı (ilk sekiz ay)

AÇILAN İŞYERİ SAYISI :194

KAPANAN İŞYERİ SAYISI :133

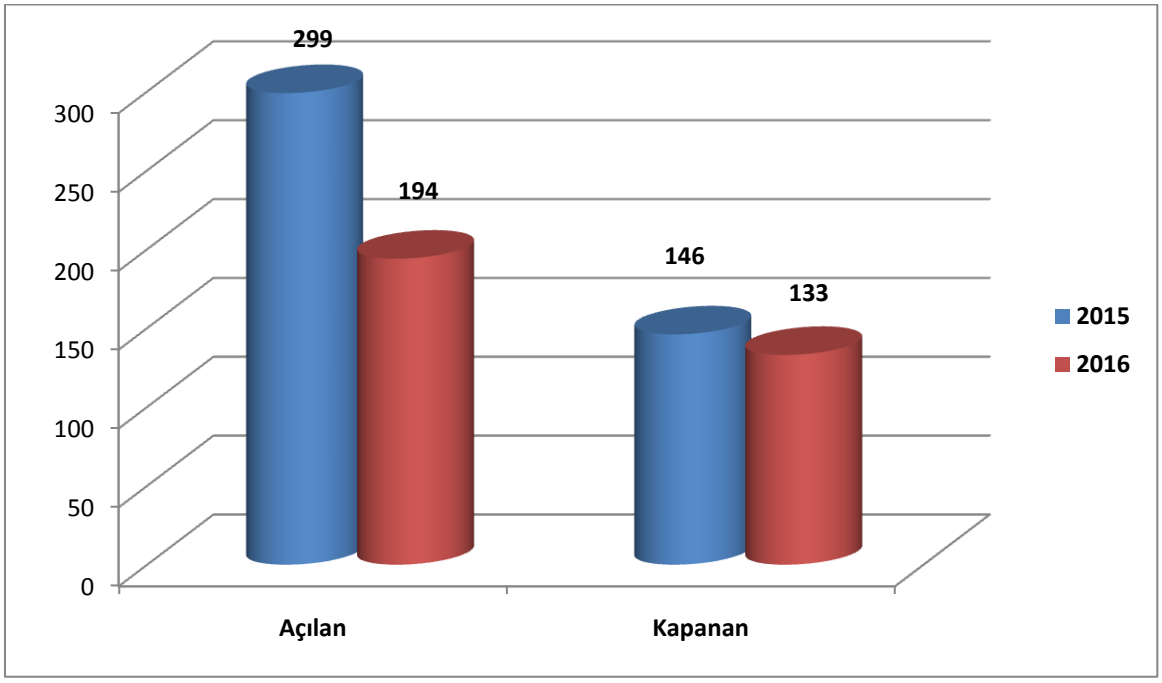

(2015-2016 İLK SEKİZ AYLIK DÖNEM İŞYERİ KARŞILAŞTIRMA)

Buna göre; 2016 yılında açılan işyeri sayısında yaklaşık %35 oranında azalma gözlenirken, kapanan işyeri sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %7 oranında azalmıştır. Bu da göstermektedir ki; girişimciler yatırım yapma noktasında çekingen davranmaktadırlar ve bu oran oldukça dikkat çekicidir.

İHRACAT RAKAMLARI

TÜİK'in 2014 ve 2015 yılı ile 2016 yılı ilk sekiz aylık verilerine göre ihracat rakamları şu şekilde gerçekleşmiştir.

2014 YILI

TÜRKİYE : 157.610.158.000 $

NEVŞEHİR : 45.718.000 $

2015 YILI

TÜRKİYE : 143.838.871.000 $

NEVŞEHİR : 35.919.000 $

2016 YILI (İLK SEKİZ AY)

TÜRKİYE : 93.320.378.000 $

NEVŞEHİR : 26.457.000 $ olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Maalesef görüleceği üzere gerek Türkiye genelinde gerekse ilimizde ihracat rakamları düşüş göstermektedir.

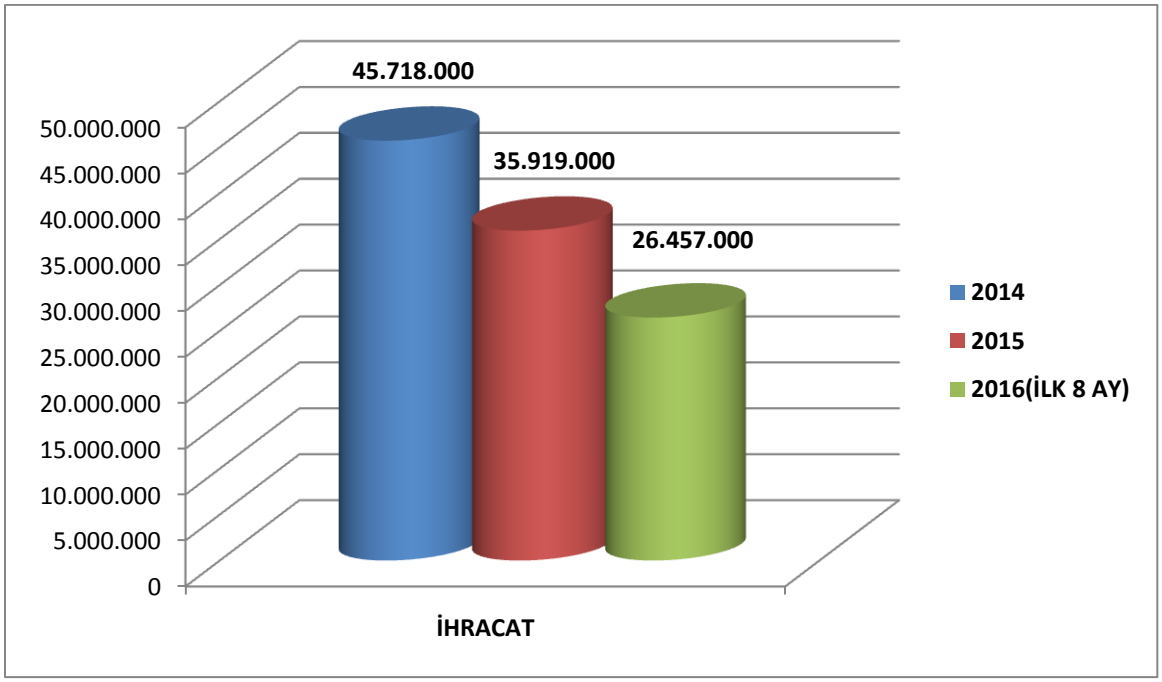

KARŞILIKSIZ ÇEK VE PROTESTOLU SENET VERİLERİ

Türkiye Bankalar Birliği'nin verilerine göre karşılıksız çek ve protestolu senet verileri şu şekilde gerçekleşmiştir.

2015 yılı (12 ay)

KARŞILIKSIZ ÇEK SAYISI :1216

KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI :30.690.000TL.

2015 yılı (ilk sekiz ay)

KARŞILIKSIZ ÇEK SAYISI :804

KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI :16.915.000TL.

2016 yılı (ilk sekiz ay)

KARŞILIKSIZ ÇEK SAYISI :1286

KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI :32.368.000TL.

Bu veriler ışığında 2015 ve 2016 yılları ilk sekiz aylık dönemde karşılıksız çek sayısı yaklaşık %60 artarken, karşılıksız çek tutarı %92 artmaktadır. Ayrıca 2015 yılı 12 aylık verileri 2016 yılı ilk sekiz ayı ile aşılmış durumdadır.

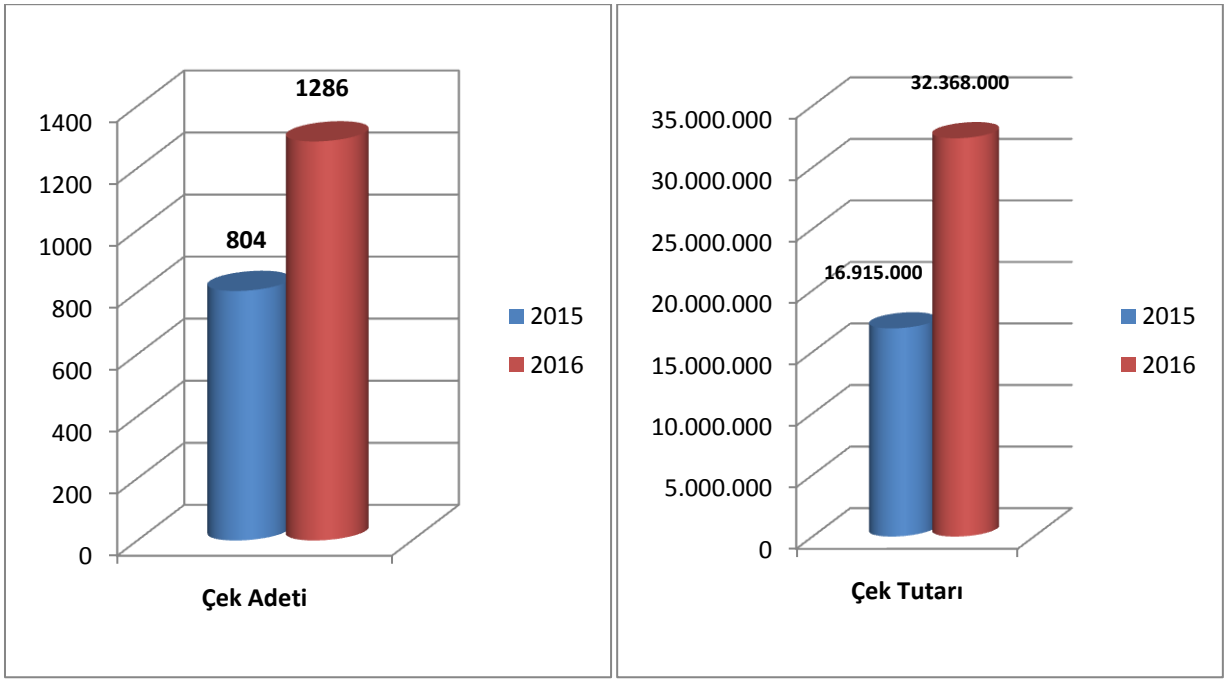

(2015-2016 İLK SEKİZ AYLIK KARŞILIKSIZ ÇEK KARŞILAŞTIRMA)

2015 yılı (12 ay)

PROTESTOLU SENET SAYISI :2844

PROTESTOLU SENET TUTARI :20.281.000TL.

2015 yılı (ilk sekiz ay)

PROTESTOLU SENET SAYISI :1739

PROTESTOLU SENET TUTARI :12.207.000TL.

2016 yılı (ilk sekiz ay)

PROTESTOLU SENET SAYISI :1884

PROTESTOLU SENET TUTARI :16.397.000TL.

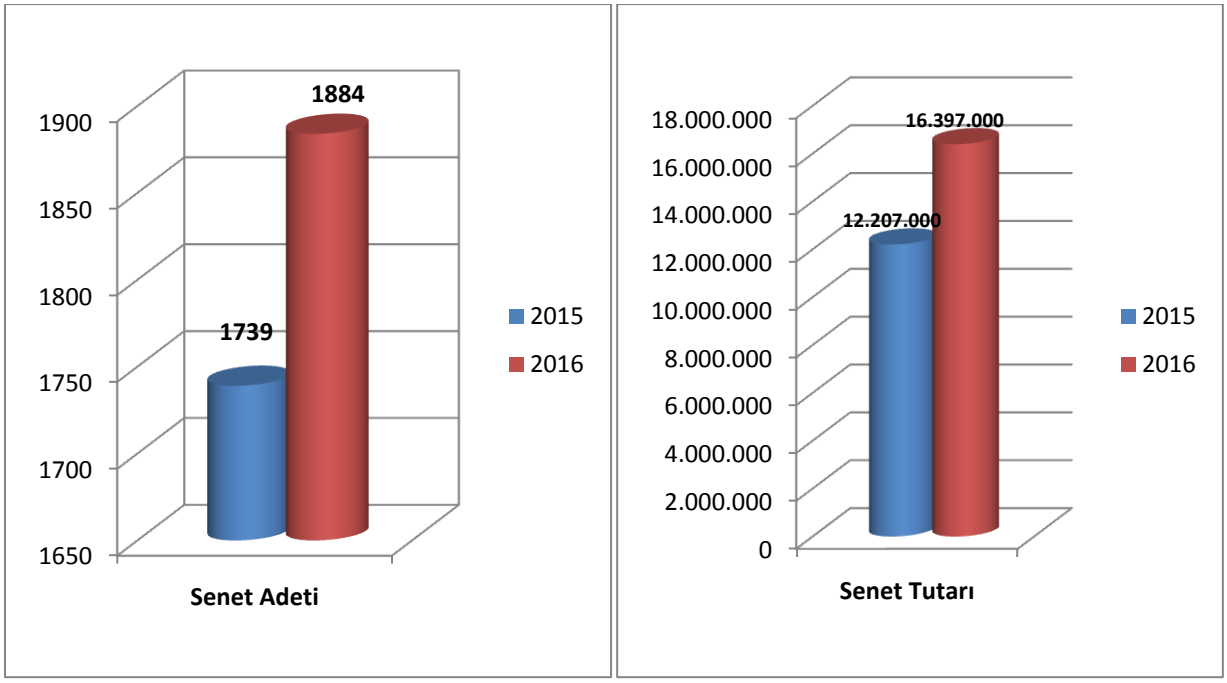

(2015-2016 İLK SEKİZ AYLIK PROTESTOLU SENET KARŞILAŞTIRMA)

Bu veriler ışığında 2015 ve 2016 yılları ilk sekiz aylık dönemde protestolu senet sayısında %10, protestolu senet tutarında ise %35'lik bir artış meydana gelmiştir. Diğer dikkat çekici bir nokta ise 2015 yılı ilk sekiz ayında 1739 protestolu senet sayısının yılsonu itibari ile 2844'e yükselmesidir. Bu da ticari alışkanlık olarak yılsonlarına senet düzenlendiğini göstermektedir ki; 2016 yılının kalan dört aylık döneminde protestolu senet sayısının daha da artacağına delalet etmektedir.

SONUÇ

İlimizin mevcut sosyo - ekonomik verileri incelendiğinde; verilerin iyimser olmadığı, üyelerin ve vatandaşların özellikle finans noktasında sıkıntılar yaşadığı, bu sıkıntıların sonucu olarak da ticari hayatın yavaşladığı, karşılıksız çek ve protestolu senet sayısı ve tutarlarının arttığı, nakit döngüsünün bozulduğu görülmektedir. Bu nedenlerle; ticari hayatın canlandırılması ve nakit akışının sağlanması noktasında ivedi tedbirlerin alınması gerektiği kanaatindeyiz.